

N:o 24.

Ank. till Riksd. kansli den 23 April 1909 kl. 5 e. m.

Betänkande i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående bestämmande af vissa afgifter i sammanhang med anordnande af inrikes inkasseringsrörelse genom postverket m. m.
(1:a A.)

I en den 26 nästlidne mars till Riksdagen aflåten, sedermera till bevillningsutskottet remitterad proposition, n:o 163, har Kungl. Maj:t, under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver civilärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen att dels besluta, att för inrikes inkasseringssupdrag, som afsåge belopp öfverstigande 5 kronor, skulle, när fordringsbeloppet genom postverket inkasserats, upptagas en särskild inkasseringssavgift, utgörande 10 öre, om det inkasserade beloppet öfverstege 5 men icke 50 kronor; 20 öre, om beloppet öfverstege 50 men icke 100 kronor; 30 öre, om beloppet öfverstege 100 men icke 500 kronor; samt 40 öre, om beloppet öfverstege 500 men icke 1,000 kronor;

dels ock medgifva, att, därest fordringshandling, som för inkassering genom postverkets försorg aflämnats till postbehandling i rekommenderadt eller assureradt bref, ginge förlorad, innan postverket afgifvit redovisning för inkasseringssupdraget, afsändaren af dylik försändelse måtte vara berättigad åtnjuta godtgörelse efter enahanda grunder, som gälla beträffande afsändares rätt till ersättning för rekommenderadt eller assureradt bref, som förkommit medan detsamma varit i postverkets vård.

Enligt ofvan omförmälda statsrådsprotokoll har chefen för civildepartementet vid ärendets föredragning inför Kungl. Maj:t anfört följande:

Uti skrifvelse den 12 februari 1909 har generalpoststyrelsen gjort underdånig framställning om anordnande af inrikes inkasseringsrörelse genom postverket.

Innan jag närmare redogör för innehållet i generalpoststyrelsens framställning, ber jag få nämna, att jämlikt beslut vid postkongressen i Lissabon år 1885 infördes i förbindelsen mellan en del länder den 1 april 1886 inkasseringsrörelse genom postverkens förmedling.

De viktigare bestämmelserna beträffande denna rörelse, sådan densamma ordnats enligt nu gällande internationella inkasseringsaftal af år 1906, äro följande:

Till inkassering mottagas kvittenser, fakturor, löpande skuldförbindelser, växlar, ränte- och utdelningskuponger äfvensom utlottade eller eljest till inlösen förfallna värdepapper samt i allmänhet alla utan omkostnader betalbara handels- eller andra valutor; dock med rätt för vederbörande postförvaltningar att från inkassering undantaga ränte- och utdelningskuponger äfvensom utlottade eller eljest till inlösen förfallna värdepapper. I aftalet deltagande land kan jämväl åtaga sig protesterande af växlar. Då fordringsägare i ett land önskar anlita annat lands postverk för fordringars inkasserande, har han att afsända fordringshandlingarna i rekommenderadt bref till den postanstalt, som skall verkställa inkasseringen; brefvet skall innehålla förteckning å handlingarna. I ett och samma bref kunna inneslutas handlingar, afsedda att inkasseras hos flera, dock högst fem, gäldenärer, under förutsättning att handlingarna ej hafva olika förfallodagar. Maximibeloppet för de handlingar, som må inneslutas i samma bref, är bestämdt till 1,000 francs, dock kunna två länder, hvilka underhålla ifrågavarande utväxling, öfverenskomma om högre maximum. Sedan inkasseringsbref ankommit till adresspostanstalten, vidtager denna åtgärder för uppdragets utförande. Influtna belopp redovisas till fordringsägaren genom postanvisning. Handlingar, som ej blifvit inlösta, återsändas portofritt till fordringsägaren. Omkostnaderna utgöra, utöfver porto för det rekommenderade brefvet, dels en inkasseringsavgift af 10 centimes eller motsvarande belopp i adresslandets mynt för hvarje inkasserad handling (om sökt inkassering ej kan verkställas, upptages ej inkasseringsavgift), dels ock i förekommande fall vanlig avgift för en postanvisning till fordringsägaren. Inkasserings- och postanvisningsavgifterna afdragas vid beloppets redovisande.

De flesta länder, som tillträdt det internationella inkasseringsaftalet, hafva infört inkasseringsrörelse jämväl i sin inrikes posttjänst, hvarvid den inrikes rörelsen i stort sedt ordnats efter samma grunder som den

internationella; dock förekomma nästan öfverallt afvikelser såväl i fråga om afgifter som beträffande villkoren i öfrigt.

På grund af nådigt bref den 7 oktober 1892 har svenska postverket deltagit i den internationella inkasseringrörelsen sedan ingången af år 1893. Från de värdehandlingar, som mottagas för inkassering, har emellertid svenska postverket med stöd af den rätt, som, enligt hvad förut blifvit nämndt, medgifvits hvarje land, undantagit ränte- och utdelningskuponger äfvensom utlottade eller eljest till inlösen förfallna värdepapper; likaledes har svenska postverket hittills ej ombesörjt protesterande af växlar.

I sin omförmälda skrifvelse anför nu generalpoststyrelsen, att det otvifvelaktigt skulle för allmänheten, särskildt affärsvärlden, blifva till stort gagn, om postverket åtog sig inkasserande af fordringar äfven i den inrikes posttjänsten. För att en sådan rörelse skall komma att medföra afsedd nytta, anser styrelsen, att bestämmelserna för densamma böra redan från början göras så omfattande som möjligt, och att sålunda till inkassering böra mottagas icke allenast kvittenser, fakturor, löpande skuldförbindelser och växlar, utan äfven ränte- och utdelningskuponger samt utlottade eller eljest till inlösen förfallna värdepapper. För närvarande torde det nämligen för en del innehafvare af obligationer och aktier vara förenadt med icke obetydlig omgång att få kupongerna inlösta. Vidare anser styrelsen, att allmänheten bör beredas tillfälle att få inkassering verkställd icke blott med anlitande af postkontoren, utan äfven genom förmedling af poststationerna och landtbrefbärarna. Redan nu deltaga poststationer af 1:a och 2:a klass i den internationella inkasseringrörelsen så till vida, att utlämning kan genom sådan poststation få fordran här i riket inkasserad, hvaremot inkasseringsbref till utlandet ej må vid poststation inlämnas. Någon befogenhet för poststationerna i sistnämnda hänseende har enligt styrelsens förmenande ej visat sig behöflig, och dessutom hafva poststationernas föreståndare i allmänhet ej ansetts kunna lämna korrespondenter erforderliga upplysningar angående villkoren för inkassering i utlandet. I den inrikes rörelsen böra däremot, anser styrelsen, ej mindre poststationer af 1:a och 2:a klass än äfven poststationer af 3:dje klass (postanstalter, som i några större städer inrättats för att till befordran mottaga, men ej utdela försändelser) likasom ock landtbrefbärare kunna mottaga inkasseringsbref inom gränserna för deras befogenhet i allmänhet att mottaga värdeförsändelser. Vidkommande åter fordringsbelopps inkasserande hos vederbörande gäldenärer lära, säger styrelsen, poststationer af 1:a och 2:a klass, hvilka redan nu inkassera fordringar från utlandet,

kunna fullgöra samma åliggande äfven beträffande fordran från inrikes ort; hvaremot, hvad landtbrefbärare vidkommer, uppdrag att verkställa inkassering icke lämpligen torde böra anförtros andra sådana funktionärer än dem, som på grund af nådigt bref den 24 april 1908 af generalpoststyrelsen erhålla utvidgad befogenhet i fråga om värdeförsändelsers befordran.

Generalpoststyrelsen anför vidare.

Den, som har fordran på grund af växel, lärer i allmänhet icke vara benägen att lämna fordringen till inkassering, såvida ej inkasseringen tillika åtager sig att vid uteblifven betalning lämna växeln till protest. Också torde den omständigheten, att svenska postverket hittills i den internationella inkasseringrörelsen ej tagit befattning med växlars protesterande, vara orsaken till att för inkassering genom postverkets försorg icke från utlandet ankommit växlar till något afsevärdt antal. Det synes därför, anför generalpoststyrelsen, vara önskvärdt, att postverket, i den mån sådant kan låta sig göra, åtager sig jämväl att ombesörja växlars protesterande. Dylikt åtagande måste emellertid gifvetvis inskränkas till platser, hvarest personer, berättigade att verkställa protest, finnas att tillgå, och likaledes äro ej andra postanstalter än postkontor i stånd att åtaga sig sådant uppdrag, hvarom nu är fråga. För poststationerna skulle det vara förenadt med svårigheter af flera slag att ombesörja växlars lämnande till protest. Med nu angifna inskränkingar torde det, säger generalpoststyrelsen, för postverket icke blifva förenadt med några egentliga svårigheter att föranstalta om växlars protesterande. Vederbörande postkontors åtgärder härutinnan skulle nämligen endast bestå däri, att en postfunktionär muntligen anhölle om protestens verkställande och därvid uppgäfve namnet å fordringsägaren, hvilken sedan hade att till den, som verkställt protesten, direkt gälta kostnaderna; fordringsägaren skulle af postkontoret underrättas om växelns lämnande till protest.

Därest den inrikes inkasseringrörelsen får den omfattning, som nu angifvits, anser styrelsen, att för likformighetens skull äfven Sveriges deltagande i den internationella inkasseringrörelsen bör utvidgas, så att densamma kommer att omfatta jämväl kuponger m. m. och protesterande af växlar.

I de främmande länder, där inkasseringrörelse införts i den inrikes posttjänsten, är i allmänhet, likasom i den internationella rörelsen, stadgadt, att inkasseringsförsändelse skall rekommenderas. Enahanda bestämmelse bör, enligt generalpoststyrelsens förmenande, gälla äfven i den inrikes svenska posttjänsten, afsändare dock obetaget att i stället få

dylik försändelse befordrad under assurans, om han så skulle önska. I hvarje fall borde tillämpas de för försändelser af ena eller andra slaget i allmänhet gällande bestämmelser.

I den internationella inkassering rörelsen är det, såsom förut sagts, fordringsägare medgifvet att i samma bref innesluta handlingar, afsedda att inkasseras hos flera, dock högst fem, gäldenärer. Detta medgifvande innebär en ej obetydlig olägenhet för posttjänsten. Ty vanligen inflyta belopp, som tillhöra samma uppdrag, på olika tider, och i sådant fall måste, vid det förhållande att redovisning till fordringsägaren skall afgifvas på en gång för samtliga handlingar, den inkasserande postanstalten förvara och bokföra de först inlutna beloppen till dess den sista handlingen inlösts eller fristen för inlösen utgått. För undgående af dessa olägenheter föreslår generalpoststyrelsen, i enlighet med hvad gäller exempelvis i Schweiz och Tyskland, stadgande därom, att i samma bref icke må inneslutas värdehandlingar, afsedda att inkasseras hos flera än en gäldenär. Däremot anser styrelsen det kunna stå vederbörande öppet att i samma bref innesluta flera handlingar rörande samma gäldenär, blott alla handlingarna äro samtidigt till inlösen förfallna.

Hvad beträffar det högsta belopp, som ett inrikes inkassering uppdrag må afse, anser styrelsen detta böra, i öfverensstämmelse med förhållandet i den internationella utväxlingen, följa postanvisnings- och postförskottsmaximum och sålunda, under förutsättning af bifall till hvad generalpoststyrelsen i underdånig skrifvelse den 26 januari 1909 föreslagit om förhöjning af maximibeloppet för inrikes postanvisning och postförskott, bestämmas till 1,000 kronor. Någon inskränkning i detta belopp för det fall att inkasseringen skall verkställas af poststation, anser styrelsen — vid det förhållande att dylikt uppdrag alltid skulle förmedlas af det öfverordnade postkontoret — icke böra stadgas, lika litet som styrelsen tänkt sig någon inskränkning beträffande poststations befogenhet att utbetala inrikes postanvisning intill sådan anvisnings maximibelopp. Däremot anser styrelsen det icke vara lämpligt att ålägga landtbrefbärare alltför stor ansvarighet i fråga om kontanta medels medförande under brefbäringen. De landtbrefbärare, hvilka generalpoststyrelsen på grund af nådigt bemyndigande redan medgifvit utvidgad befogenhet beträffande behandlingen af postanvisningar m. m., verkställa utbetalning af inrikes postanvisning intill nuvarande maximibelopp, 500 kronor, och äfven om högsta beloppet af inrikes postanvisning blefve förhöjdt till 1,000 kronor, har generalpoststyrelsen dock tänkt sig, att landtbrefbärare fortfarande icke skulle få utbetala inrikes postanvisning å högre belopp än 500 kronor. Med hänsyn härtill finner styrelsen

landtbrefbärares befogenhet att inkassera medel böra inskränkas till uppdrag, som afse högst 500 kronor.

Hvad beträffar postverkets ersättning för inkasseringssuppdrag föreslår generalpoststyrelsen — för att icke inkassering af småbelopp skall för allmänheten ställa sig alltför dyr — att postverket i fråga om belopp å högst 5 kronor åtnöjer sig med afgiften för det rekommenderade eller assurerade bref, hvori inkasseringshandling öfversändes till adresspostanstalten, äfvensom postanvisningsafgift för inkasseradt belopp. Däremot anser styrelsen, att när högre belopp än 5 kronor inkasseras en särskild inkasseringssafgift bör upptagas. Vid pröfning af frågan om denna afgifts storlek synes, säger styrelsen, hänsyn böra tagas till den ersättning, som banker m. fl. betinga sig för liknande uppdrag. Denna ersättning utgör i en del fall, om hvilka generalpoststyrelsen fått kännedom, en krona äfven vid större fordringars inkasserande. Berörda ersättningsbelopp torde fördenskill kunna läggas till grund vid bestämmandet af postverkets godtgörelse för inkassering af det högsta fordringsbelopp, som kan ifrågakomma, eller 1,000 kronor. Vid bifall till generalpoststyrelsens förutnämnda förslag om förhöjning af maximibeloppet för inrikes postanvisning och postförskott skulle afgiften för en inrikes postanvisning å 1,000 kronor utgå med 60 öre. För att postverkets ersättning för inkassering af 1,000 kronor må uppgå till en krona, skulle således den särskilda inkasseringssafgiften — afgiften för det rekommenderade resp. assurerade inkasseringssbrevet läras här ej böra tagas i betraktande — sättas till 40 öre. Beträffande lägre fordringar borde gifvetvis inkasseringssafgiften lämpligen modifieras; och har generalpoststyrelsen fördenskill tänkt sig, att den särskilda inkasseringssafgiften bör utgå efter följande skala: om det inkasserade beloppet öfverstiger 5 men icke 50 kronor, 10 öre; om beloppet öfverstiger 50 men icke 100 kronor, 20 öre; om beloppet öfverstiger 100 men icke 500 kronor, 30 öre; och om beloppet öfverstiger 500 kronor, 40 öre.

I nedannämnda länders inrikes posttjänst är, enligt hvad generalpoststyrelsen meddelar, inkasseringssafgiften bestämd till följande belopp, nämligen i Belgien lägst 10 centimes och högst 1 franc 20 centimes för hvarje handling allt efter dennas olika värde intill 1,000 francs; i Frankrike 10 centimes per 20 francs af hvarje handlingens värde, dock högst 50 centimes; i Schweiz 15 centimes för hvarje uppdrag å högst 20 francs och 30 centimes för hvarje uppdrag å högre belopp intill 1,000 francs, oafsedt handlingarnas antal; samt i Italien, Nederländerna, Ungern och Österrike ett belopp motsvarande 10 centimes för hvarje handling. I Norge, där högsta inkasseringssbeloppet är bestämdt till 100 kronor, utgör ifrågavarande afgift

20 öre för hvarje handling. Tyska postverket upptager icke någon särskild inkasseringsavgift. Generalpoststyrelsen anmärker emellertid, att, äfven om själfva inkasseringsavgiften i en del länder är lägre än den tilltänkta avgiften i Sverige, totalkostnaden likväl till följd af högre postanvisningsavgifter i allmänhet öfverstiger hvad som skulle utgå här i riket, i det att totalkostnaden lägst utgör: i Frankrike 1 franc 75 centimes för 1,000 francs, i Italien 2 lire 70 centesimi för 1,000 lire, i Nederländerna 1 gulden 65 cents för 1,000 gulden, i Schweiz 1 franc 40 centimes för 1,000 francs samt i Ungern och Österrike 1 krone 10 heller för 1,000 kronen.

I nådiga förordningen den 12 november 1872 angående postverkets ansvarighet för försändelser, som till postbefordran aflämnats, finnes stadgadt, att, om assureradt bref går förloradt medan ännu postverkets ansvarighet därför fortfar, utbetalas af postmedlen till afsändaren, mot assurancesbevisets återställande, ett det angifna värdet motsvarande ersättningsbelopp, såframt ej utrönas kan, att detta värde öfverstiger det verkliga värdet af de i brefvet inneslutna penningar eller andra värdesaker, i hvilket fall ersättningen utgår efter sistnämnda värde; och jämlikt samma förordning, jämförd med nådiga kungörelsen den 10 mars 1905 angående avgiften för inrikes postförsändelses rekommendation m. m., utbetalas, om rekommenderadt bref går förloradt medan ännu postverkets ansvarighet därför fortfar, af postverket till afsändaren, mot rekommendationsbevisets återställande, 36 kronor. Enligt hvad förut sagts, skulle inkasseringshandlingar af vederbörande fordringsägare afsändas i rekommenderadt eller assureradt bref; och om den ifrågakommande inkasseringsrörelsen kommer till stånd, ämnar generalpoststyrelsen, enligt hvad i dess skrifvelse anföres, föreskrifva, att inkasseringshandlingar skola jämväl vid förekommande försändning mellan olika postanstalter likasom ock vid eventuell återsändning till afsändaren befordras under rekommendation eller assurance allt efter det ursprungliga inkasseringsbrefvets beskaffenhet. Om således inkasseringshandlingar gå förlorade, medan de ligga i tillslutet bref, kommer vederbörlig ersättning att utbetalas till afsändaren, och i det fall att en postanstalt är afsändare, kommer gifvetvis rätten till ersättning att öfverlätas på ägaren till brefvets innehåll. Men möjlighet föreligger ju äfven, säger styrelsen, att handlingar, som postverket mottagit för inkassering, skulle kunna förkomma, medan de för åtgörande finnas i postfunktionärs vård; och enligt generalpoststyrelsens åsikt bör postverket för sådant fall ikläda sig enahanda ersättningsskyldighet som i händelse den ursprungliga inkasseringsförsändelsen går förlorad.

Såsom af förestående utredning framgår, har det svenska postverket från och med år 1893 verkställt inkasseringssuppdrag i utväxlingen med utlandet. Rörelsen har afsett kvittenser, fakturor, löpande skuldförbindelser, växlar och andra utan omkostnader betalbara handels- eller andra valutor, dock med undatag för ränte- och utdelningskuponger äfvensom utlottade eller eljest till inlösen förfallna värdepapper.

Denna inkassering rörelse har dock ej haft någon större omfattning. Enligt hvad framgår af generalpoststyrelsens berättelser öfver postverkets förvaltning, uppgick antalet värdehandlingar, som till Sverige ankommo för inkassering, år 1906 till 6,224 med ett sammanlagdt värdebelopp af 331,926 kronor och år 1907 till 6,442 å tillhoppa 386,841 kronor.

Af hela antalet blefvo år 1906 2,784 eller 44,7 procent, representande ett belopp af sammanlagdt 120,492 kronor eller 36,3 procent af samtliga ankomna inkasseringshandlingars värdebelopp, såsom oinlösta återsända till utlandet. Motsvarande procenttal år 1907 voro resp. 46,4 och 35,1 procent.

För inkassering i utlandet hafva från Sverige försändts år 1906 endast 96 värdehandlingar, representerande ett belopp af tillhoppa 1,116 kronor, och år 1907 ett antal af 70 inkasseringshandlingar till sammanlagdt belopp af 4,514 kronor. Af dessa hafva såsom oinlösta återsändts från utlandet år 1906 ett antal af 36 till värde af 720 kronor men år 1907 endast 7 med ett sammanlagdt värde af 897 kronor. Att inkassering rörelsen i denna riktning tagit mycket ringa fart, beror utan tvifvel därpå att, då någon inkassering ej förekommer i den inrikes poströrelsen, den svenska allmänheten saknar vana att på detta sätt indrifva tillgodohafvanden.

Generalpoststyrelsen har emellertid nu föreslagit införande af denna rörelsegren jämväl i den inrikes posttjänsten, och jag delar styrelsens uppfattning, att förslaget genomförande skulle visa sig till stor nytta för allmänheten, då den väl hunnit göra sig förtrogen därmed. Jag anser därför åtgärder i sådant syfte böra vidtagas.

De af generalpoststyrelsen angifna grunder för ordnandet af denna inrikes inkassering rörelse synas mig tillfredsställande.

Sålunda torde rörelsen böra omfatta samtliga de i det internationella inkasseringssaftet afsedda handlingar, följaktligen äfven kuponger och till betalning förfallna värdepapper, och detta så mycket hellre som sannolikhet föreligger, att just i fråga om dylika handlingar inkasseringen lättast verkställles. Likaledes synes mig vara att förorda, att, då växlar gifvetvis böra inbegripas i rörelsen, postverket, i öfverensstämmelse

med nu gällande internationella inkasseringssafstal, i sammanhang med inkasseringssupdraget åtager sig, i den utsträckning så lämpligen kan ske, att ombesörja växlars öfverlämnande till behörig tjänsteman för protesterande. Härför skulle ej beräknas särskild ersättning, och skulle postverket hafva skyldighet att omedelbart underrätta afsändaren, att och till hvem växeln aflämnats för protesterande. Därmed skulle dock postverkets uppdrag vara afslutadt.

Jag finner mig äfven böra biträda generalpoststyrelsens förslag, att högsta beloppet för inrikes inkasseringssupdrag bör motsvara maximibeloppet för inrikes postanvisningar och postförskott. Jag tillåter mig härvid erinra, att, sedan Riksdagen på framställning af Eders Kungl. Maj:t numera beslutat i fråga om afgift för postanvisning och postförskott å belopp af intill 1,000 kronor, bestämmelser väl inom kort torde komma att utfärdas rörande höjande af maximibeloppet för inrikes postanvisning och postförskott till nämnda summa.

På sätt generalpoststyrelsen föreslagit, torde inkasseringshandlingarna böra postbefordras under rekommendation eller assurans, såväl då de af vederbörande fordringsägare afsändas som vid förekommande försändning mellan olika postanstalter eller vid eventuell återsändning till afsändaren. Inkasseradt belopp skulle medelst postanvisning tillställas fordringsägaren.

Därest inkasseringshandling förkommer, innan postverket slutfört sitt uppdrag, bör gifvetvis ersättning af postmedlen beredas inkasseringshandlingens ägare; och torde härvid böra tillämpas grunderna i de förut omnämnda nådiga författningarna af den 12 november 1872 och den 10 mars 1905.

I fråga om den särskilda ersättning, som i form af inkasseringssafgift skäligen bör tillkomma postverket för nu ifrågakomna inkasseringssupdrag utöfver belöpande rekommendations- eller assurans- samt postanvisningsafgifter, har jag intet att erinra mot de af generalpoststyrelsen i sådant afseende föreslagna belopp. Dessa synas nämligen, äfven vid jämförelse med de i åtskilliga främmande länder gällande afgifter af enahanda beskaffenhet, vara väl afvägda. Någon särskild inkasseringssafgift skulle emellertid icke ifrågakomma för inkasseringssbelopp å högst 5 kronor, och synes mig förslaget äfven härutinnan lämpligt.

En fordringsägares sannolika högsta utgifter för en inkassering genom postverket, under förutsättning att försändelsen vid inkasseringssbelopp öfver 36 kronor assureras, framgår af följande sammanställning

Postafgifter	Inkasseringsbelopp								
	af högst 5 kr.	öfver 5 t. o. m. 25 kr.	öfver 25 t. o. m. 36 kr.	öfver 36 t. o. m. 50 kr.	öfver 50 t. o. m. 100 kr.	öfver 100 t. o. m. 250 kr.	öfver 250 t. o. m. 500 kr.	öfver 500 t. o. m. 750 kr.	öfver 750 t. o. m. 1,000 kr.
Brefporto för vikt af högst 20 gram.....	10	10	10	10	10	10	10	10	10
Rekommendations- eller assurancesafgift	15	15	15	30	30	30	30	50	50
Postanvisningsafgift	10	15	25	25	30	35	40	50	60
Inkasseringsafgift	—	10	10	10	20	30	30	40	40
Summa	35	50	60	75	90	105	110	150	160

Väger försändelsen öfver 20 gram men ej öfver 125 gram, tillkomma 10 öre, och är vikten 125—250 gram, tillkomma 20 öre.»

Då det tillkomme Riksdagen att ensam besluta rörande inkasseringsafgifterna och Riksdagens medgifvande erfordrades för bestämmande af grunderna för ersättning af postmedlen för förkomna postförsändelser af nu ifrågakvarande beskaffenhet, hemstälde departementschefen om aflåtande till Riksdagen af framställning af den lydelse, ofvan intagna proposition angifver.

Utskottet.

Utskottet, som anser, att införande af inkasseringsrörelse jämväl i den inrikes posttjänsten skulle blifva till nytta för allmänheten, tillstyrker i hufvudsak bifall till förevarande kungl. proposition.

Endast i ett hänseende vill utskottet föreslå en afvikelse från Kungl. Maj:ts förslag. Såsom af det ofvan anförda framgår, innebär detsamma, att särskild inkasseringsafgift icke skulle uppbäras för inkassering af belopp å högst 5 kronor. I betraktande af det ökade arbete med däraf följande ökad kostnad för statsverket, som inkasseringsrörelsen, sannolikt icke minst beträffande låga belopp, kommer att medföra, anser utskottet, att särskild ersättning bör tillgodokomma postverket för hvarje inkasseringsuppdrag. Det föreligger så mycket mera anledning att tillvarataga förefintliga möjligheter till ökade inkomster för postverket, som, enligt hvad utskottet inhämtat, postverkets årliga behållningar på

senare tid utvisat en betydande minskning. Behållningen utgjorde för år 1906 2,307,254 kronor, för år 1907 2,168,863 kronor 85 öre samt för år 1908 946,282 kronor 51 öre. Ytterligare stöd för utskottets uppfattning om befogenheten af särskild inkasseringsafgift för hvarje uppdrag af ifrågavarande slag erbjuder exemplet från de flesta länder, där inkassering genom postverket förekommer. I samtliga de af departementschefen i hans ofvan intagna anförande i sådant afseende omfördälda länder, utom ett enda, uppbäres nämligen en särskild inkasseringsafgift för inkassering af äfven de minsta belopp och, på sätt i berörda anförande omförmäles, stiger totalkostnaden för inkassering i de flesta länder till följd af större postanvisningsavgifter till högre belopp än hvad som nu föreslås för Sverige.

Utskottet anser sig därför böra föreslå sådan ändring i det af Kungl. Maj:t framlagda förslaget, att en inkasseringsafgift af 10 öre skall upptagas för hvarje inkasseringssuppdrag, som icke öfverstiger 50 kronor.

Utskottet hemställer sålunda,

att Riksdagen, med förklarande att Kungl. Maj:ts förevarande förslag angående bestämmande af vissa avgifter i sammanhang med anordnande af inrikes inkasseringströrelse genom postverket m. m. icke kunnat oförändradt bifallas, måtte

dels besluta, att för inrikes inkasseringssuppdrag skall, när fordringsbeloppet genom postverket inkasseras, upptagas en särskild inkasseringsafgift, utgörande 10 öre, om det inkasserade beloppet icke öfverstiger 50 kronor; 20 öre, om beloppet öfverstiger 50 men icke 100 kronor; 30 öre, om beloppet öfverstiger 100 men icke 500 kronor; samt 40 öre, om beloppet öfverstiger 500 men icke 1,000 kronor;

dels ock medgifva, att, därest fordringshandling, som för inkassering genom postverkets försorg aflämnats till postbehandling i rekommenderadt eller assureradt bref, går förlorad, innan postverket afgifvit redovisning för inkasseringssuppdraget, afsändaren af dylik försändelse må vara berättigad åtnjuta godtgörelse efter enahanda grunder, som gälla beträffande afsändares rätt till ersättning för rekommenderadt eller assureradt

bref, som förkommit, medan detsamma varit i postverkets vård.

Stockholm den 23 april 1909.

På bevillningsutskottets vägnar:

H. CAVALLI.

Herrar *Hammarström* och *O. A. Ericsson* i Ofvanmyra hafva begärt få antecknadt, att de icke deltagit i behandlingen af detta ärende inom utskottet.
